

Kishíró

TORDASI

1992. április 13.

ÖNKORMÁNYZATI LAP

II. évfolyam 2. szám

Sajnovics János (1733. május 12. — 1785. május 4.)

Miért lehetünk büszkék falunk szülöttére, Sajnovics Jánosra? Azért, mert bár csak 52 esztendő volt, abból is utolsó éveit súlyos betegségben, mégis egy igen tartalmas életet hagyott hátra: a tudományokra és ránk késői nemzedékre.

Kettős doktorátust szerzett, tagja volt a koppenhágai és thronhjemi tudományos akadémiának.

A metematikában és csillagászatban már fiatal korában igen szép eredményeket ért el. Ezért érdemelte ki, hogy amikor rendtársát Hell Miksát a császári és királyi udvari csillagászt Mária Terézia királyné és császárnő azzal bízta meg, hogy VII. Keresztély Dánia és Norvégia királyának kérésére expedíciót vezessen Európa legmagasabb fokára, Vardö szigetére, őt vette maga mellé társnak, azzal a szándékkal, hogyha vele útközben valami szerencsétlenség történné, legyen valaki aki a megfigyelést elvégezze.

Ettől a megfigyeléstől remélték és nagyon helyesen, hogy ki tudja számítani a Nap és a Föld távolságát.

Sajnovics nemcsak ebből a megfigyelésből vette ki részét, mely világhírévé tette őket, hanem bebizonyította a finnugor nyelvrokonságot is. Ez is világhírnevet jelentett.

SAJNOVICS JÁNOS
(Farkas János szobrászművész alkotása.)

Mindkét tudományos eredmény a mai napig érvényben van, Sajnovics és Hell volt aki a barométert először használták magasság mérésére. Amikor pedig borús volt az égbolt és nem tudták azt figyelni, tengeri kagyló-, csiga- és moszatfajtákat ismertek fel, amelyek addig a természetrajzban ismeretlenek voltak.

Országunk első térképészei közé is sorolhatjuk őket, hiszen expedíciós utjukat Koppenhágától Vardö szigetéig végigtérképezték. Sajnovics tudományos vonatkozású naplót is vezetett. Ebben jegyezte fel meteorológiai megfigyeléseit — így lett az ország első meteorológusa — de leírta a megismert népek néprajzi szokásait is. Csillagászati megfigyelései, kisebb értekezései és két főműve maradt ránk. Nyelvészeti és csillagászati munkája az érdemesebb. Tervezett egy nagyobb, tudományosabb csillagászati szakkönyvet is, ebben azonban megakadályozta betegsége és korai halála.

Falunk honfoglaláskori település. Azok közé a ritka falvak közé tartozik, amely megünnepelhette ezer éves jubileumát!

Milyen jó tudni, hogy olyan falunk vagyunk lakói, melyben ilyen világhírű tudós született, mint: Sajnovics János!

Csupor Zoltán Mihály

Képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A község képviselőtestülete februárban kettő, márciusban egy alkalommal tartott ülést.

Ezen ülésein elfogadta az 1991. évi pénzügyi zárását, meghatározta 1992. évi költségvetését valamint a nemzeti ünnepek megrendezésével kapcsolatos feladatokat. Döntött aktuális feladatok meghatározásáról, egyéni kérelmekről.

Két legfontosabb feladata az előző évi és ezévi költségvetés számbavétele, tervezése volt.

Az 1991. évi zárszámadás főbb számadatai (ezer forintban!):

Bevételek

— állami támogatás	16.868,-
— személyi jövedelemadó	4.696,-
— saját bevétel	6.446,-
— egészségügyi finanszírozása	1.617,-
— átfutó bevétel	3.844,-
— 1990. évi pénzmaradvány	1.624,-
összesen:	35.095,-

Kiadások

— Működési kiadások	
Helyi utak	1.185,-
Munkahelyi vendéglátás	39,-
Települési vízellátás	10,-
Köztisztaság	120,-
Parkfenntartás	167,-
Közüvilágítás	400,-
Temetőfenntartás	53,-
Egyéb tulajdonú ingatlanok kezelése	173,-
Körzeti egészségügy	1.651,-
Házi szociális gondozás	6,-
Szociális segélyezés	283,-
Mozgáskorlátozottak üzemanyag támogatása	45,-
Ápolási díj	32,-
Óvoda	2.217,-
Iskola	6.675,-
Nevelési segélyek	431,-
Iskolai étkeztetés	668,-
Könyvtár	79,-
Művelődési ház	1.210,-
Sporttevékenység	268,-
Önkormányzati igazgatási tevékenység	2.669,-
Önkéntes tűzoltóság	5,-
összesen:	19.476,-

— Fejlesztési kiadások

Telekvásárlás, telekkialakítás	1.124,-
Vízüzbővítés	6.349,-
Első lakáshozjutók támogatása	400,-
Kamatadó támogatás	216,-
összesen:	8.089,-

— Egyéb kiadások

— 1991. évi pénzmaradvány (korrigált)	3.126,-
---------------------------------------	---------

kiadás összesen: 35.095,-

Az 1992. évi pénzügyi terv főbb számadatai (ezer forintban!)

Bevételek

— állami támogatás	16.072,-
— személyi jövedelemadó	6.034,-
— saját bevétel	4.458,-
— egészségügyi finanszírozás	1.768,-
— 1991. évi pénzmaradvány	3.242,-
összesen:	31.574,-

Kiadások

— Működési kiadások	
Helyi utak	460,-
Munkahelyi vendéglátás	98,-

Települési vízellátás	11,-
Köztisztaság	180,-
Parkfenntartás	338,-
Közüvilágítás	420,-
Temetőfenntartás	28,-
Körzeti Egészségügy	1.939,-
Egyéb tulajdonú ingatlanok kezelése	170,-
Házi szociális gondozás	30,-
Szociális segélyek	320,-
Ápolási díj	48,-
Óvoda	2.685,-
Iskola	7.928,-
Nevelési segélyek	260,-
Iskolai étkeztetés	744,-
Művelődési ház	1.443,-
Könyvtár	141,-
Sporttevékenység	365,-
Önkormányzati igazgatási terv	2.939,-
Önkéntes tűzoltóság	69,-
összesen:	20.631,-

— Fejlesztési kiadások

Villanyhálózat bővítése	502,-
Szolgálati lakások gázfűtése	200,-
Vízüzbővítés	6.542,-
Művelődési Ház felújításához hozzájárulás	500,-
összesen:	7.744,-

— Támogatások

— Általános tartalék	2.696,-
kiadás mindösszesen:	31.574,-

Dsida Jenő

HÁLAADÁS

Köszönöm Istenem az édesanyámat!
Amíg Ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
Áldott teste, lelke csak éretem fárad,
Köszönöm, Istenem az édesanyámat.

Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban
— itt e földön senki sem szerethet jobban! —
Köszönöm a szemét, melyből jószág árad,
Istenem, köszönöm az édesanyámat.

Te tudod, Istenem — milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.
Leborulva kérek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!

Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az Édesanyámat!

Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!!!

Múltunk

Csupor Zoltán Mihály érseki tanácsos rovata

Az első számban elkezdett sorozat folytatása:

Tudja:

— hogy 1426-ban Garai Miklós nádor megerősítette a Nyulak szigeti apácákat Tordas birtoklásában?

— hogy a Garai család a XIV-XV. század legelőkelőbb családjának egyike volt?

— hogy Garai Miklós macedónián részt vett I. Lajos magyar királynak László havaselti vajda elleni hadjáratában?

— hogy az oláhok nyílzáporában át szállította a magyar sereget a Dunán, mire az oláhok megfutamodtak?

— hogy a király ezért nevezte ki az ország nádorának?

— hogy a király halála után megfosztották nádori méltóságától?

— hogy amikor a menekülő királynét védte, hintójának vetette hátát és kardjával védte a bennülőket?

— hogy valaki a hintó alá bújva elkapta a lábát, elesett és ellenfelei ekkor levágták a fejét?

— hogy 1444-ben vizsgálták ki azt az esetet, amely 1436-ban történt amikor „egy György nevű tanult ember, budai polgár, az Úr 1436. esztendejében az apácák Szodomár és Tordas birtokára bizalmasokból és cinkosokból álló néhány erős, felfegyverzett csapatral betörve, azokat teljesen elpusztította és mindenképp kifosztotta... bar-

mait, jószágait és többi javait elvitte, a jobbágyok közül egyeseket halálosan megsebezve, másokat kemény ütésekkel véresre verve és tisztességes asszonyokat ló szügyére kötözve, ideoda vonszoltatással kegyetlenül meggyilkolt.” (korabeli okmányokból.)?

— hogy ugyanez a György Tordasról egy jobbágyot elrabolt és „nem lehet tudni, hogy mit tett vele?”?

— hogy minden élelmiszert elrabolt és elszállított?

— hogy a rablót sohasem találták meg?

— hogy a késői kivizsgálásra a várnai ütközet előtti zavaros körülmények között került sor?

— hogy a várnai ütközetben — mely 1444. november 10-én volt — I. Ulászló magyar király és fővezére Hunyadi János, valamint Murad török szultán között folyt, a csata a magyarok veszteségével végződött?

— hogy ez a csata szilárdította meg az oszmán hatalmat hazánkban?

— hogy Csupor Miklós erdélyi vajdát Mátyás király egy lengyel rablólovagvár ellen küldte és 1471-ben Nagymihály ostrománál mint vezér elsőnek lépett a vár fokára, azonban egy hadigépből kiölt kő halálra sebezte, katonái bosszúból 200 hadifoglyot Budára hoztak és a Dunába folytattak?

SZENT LÁSZLÓ NÉPFŐISKOLA

Napjainkban a falun élő embereket, a termelőszoövetkezeti dolgozókat élénken foglalkoztatja a földkérdés, a szövetkezetek jövője.

A Népfőiskola arra vállalkozott, hogy avatott szakember segítségével választ próbál adni a felmerülő kérdésekre.

Ezért hívta meg 1992. május 8-án este 7 órára az iskolába Dr. Bogárdi Zoltánt, a szövetkezeti törvény egyik előkészítőjét, országgyűlési képviselőt.

Szeretettel hívjuk és várjuk a téma iránt érdeklődő szakembereket, a falu lakosságát.

dr. Hamza Lászlóné

Tudja Ön?

— hogy a közforgalomban résztvevő, Otto rendszerű motorral meghajtott gépkocsiknál három évenként, minden más gépkocsinál évenként környezetvédelmi felülvizsgálatot kell elvégezni. A már forgalomban lévő gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatára első alkalommal 1992. május 1. és 1993. április 30. között abban a hónapban kerül sor, amely a forgalmi engedélybe bejegyzett érvényesség naptári hónapjával megegyezik. E hónap utolsó napját követően a gépkocsi csak a vizsgálat alapján kiállított érvényes igazolással lappal vehet részt a közúti forgalomban.

A környezetvédelmi felülvizsgálat díja: 350,- Ft.

— hogy az 1991. évi LXXIX. törvény a mezőgazdasági rendeltetésű külterületi szántó, kert, szőlő, gyümölcsös, gyepek és nádas művelési ághoz tartozó területekre kiterjedő hatállyal megállapítja a földadó alanyainak körét, továbbá az adómentességre, az adó alapjára és mértékére, az adókedvezményekre és az adó megállapítására vonatkozó szabályokat.

Adót kell fizetni mindazon természetes, illetve jogi személyeknek, akinek (amelynek) használatában az év első napján (függetlenül attól, megművel-e) adóköteles földterület van.

Mentes a földadó alól az az adóalany, akinek az ország területén lévő összes adóköteles

földterülete 6000 m² vagy ennél kevesebb.

— hogy a dolgozót és a mg-i tsz egész éven át folyamatosan dolgozó tagját a betegsége miatt keresőképtelenség idejére — kivéve üzemi baleset és a foglalkozási betegség miatti keresőképtelenséget — naptári évenként 10 munkanap betegszabadság illeti meg. A betegszabadság időtartalmára a dolgozó (tsz-tag) részére átlagkeresetének 75 %-a jár. Ez egyben azt jelenti, hogy a betegszabadság idejére járó illetményt a munkáltató téríti meg. A dolgozó keresőképtelenségét a kezelőorvosa igazolja. A legfeljebb 3 napig terjedő betegszabadsághoz évente egy alkalommal nem kell igazolás.

— hogy aki 1992. január 1-én legalább 65 %-os hadirokkant vagy hadiözvegyként nyilvántartott hadigondozott volt, vagy nem szerepelt ugyan a hadigondozotti nyilvántartásban, de egyébként az említett körben megfelelt a hadigondozásra való jogosultság feltételeinek, bármely más jogcímen kapott ellátástól vagy jövedelmétől függetlenül rendszeres kiegészítő gondozotti pénzellátásra jogosult. Ennek havi összege a hadirokkantak esetében 3000,- Ft, a hadiözvegyek esetében 1500,- Ft.

— hogy tavasz van?

KATEDRA

Március végén sikeresen zárult az alsótagozatos tanulók táborozása Kőszegen. A gyerekek gazdag élményekkel tértek haza.

Reméljük, a felsőtagozatosok is hasonló jókról fognak majd beszámolni.

A tavaszi szünet április 11-én kezdődik. A szünet utáni első tanítási nap április 22. szerda.

Április végén angol nyelvű énekes-zenes bemutatót tartunk.

A Sajnovics Emléknapon iskolánk megkoszorúzza Sajnovics János mellszobrát reggel 8 órakor. Ide a felnőtteket is szeretettel várjuk. Ezen a napon az iskolában nem lesz tanítás. Saj-

novics tiszteletére szellemi vetélkedőt rendezünk.

Az emléknapi időpontja május 12.

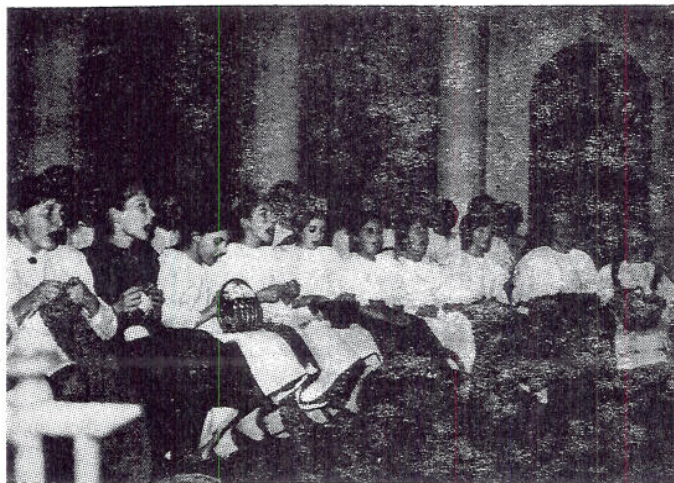
Az édesanyákat április 30-án délután 6 órakor várjuk az iskola aulájába, ahol műsorral köszöntjük őket.

A Gyermeknapon nem lesz tanítás, ezen a napon a gyerekeket elvisszük Szent György pusztára, ahol főzőverseny, sportversenyek, egyéb játékok szórakoztatják őket.

Tájékoztatjuk továbbá a kedves szülőket, hogy a tanévzáró és a ballagás június 13-án szombaton 5 órakor lesz.

dr. Hamza Lászlóné

KÉPEK AZ I. ÉNEK – ZENE – NÉPTÁNC BEMUTATÓRÓL

1992. február 28-án iskolánk zenei estét rendezett. Mire mi az iskolába értünk, az aula már megtelt érdeklődővel. Eljött a sok szülő, nagyszülő, egy szóval mindenki, aki kíváncsi volt gyermekére, unokájára.

Mi is a közönség soraiban foglaltunk helyet.

A műsor furulya- és zongorabemutatóval kezdődött.

Iskolánk minden zenét tanuló gyereke szerepelt.

A furulyások és a zongoristák gyermekdalokat illetve két-szólamú Kodály műveket mutattak be.

Őket követte a tordasi asszony- és leánykórus, valamint a szólisták. Dalok és népi játékok elevenedtek meg ajkukon, miközben kézimunkáztak. Segítségükkel bepillantást nyerve láthattuk a régi fonókba.

Aztán a harmadikos és negyedikos gyerekek néptácbemutatója következett. Táncukat, hegedű, nagybőgő és citera kísérte.

A műsor záró számaként a hetedikos és nyolcadikos lányok táncát csodálhattuk meg.

A bemutató nagy sikert aratott. A szülők büszkén néztek meg, hogy halad gyermekük az ének- zenei képzésben és a tánctanulásban.

Minden szereplő nagy tapsvihart kapott. Nekünk is nagyon tetszett.

Diáktársaink nevében is köszönjük a felkészítő tanárok munkáját. Nekik és a gyerekeknek is kívánunk a további munkához sok sikert.

Vojkovics Boglárka és
Bubálik Márk
8. oszt. tanulók

ÓVODAI HÍREK

Március 7-én a tornateremben „Ovi farsangot” tartottunk. A gyermekek már hetekkel előtte nagy lázban voltak és készültek, farsangi kalapokat festettek, verset tanultak, tervezgették, ki milyen jelmezt vesz fel, hogyan fogják vendégül látni a szülőket.

A farsangi bál kezdeteként felvonultak a jelmezese, egy-egy rövid verssel bemutatkoztak, majd a nagycsoportos lányok megkínálták a vendégeket szendviccsel, süteménnyel, teával. Az evés-ivás után táncoltak, játszottak, nagyon jól érezték magukat.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a szülőknek a sok finom süteményért és a segítségért, hogy a gyermekeknek egy szép élményt tudunk nyújtani. A bevételből és a szülői munkaközösség pénzéből ap-

rilisban a bábszínházba visszük a gyermekeket.

Az 1992-93-as tanévre az óvodai beiratás május 4-től 8-áig reggel 8 órától fél 4-ig lesz az óvodában, melyre az 1990 május 31-ig született gyermekek beiratását várjuk. Kérjük, hogy a szülő hozza magával a gyermek személyi lapját. A felvett új gyermekek beszoktatása szeptember 14-étől történik. Mivel a tavalyi évben bevezetett fokozatos beszoktatás nagyon jónak bizonyult, az idén is így kerül rá sor. Azok a gyermekek, akik felvételt nyertek az óvodába, de szeptember 1-éig nem töltik be a két és fél évüket, januárban kezdenek meg az óvodát. Mivel az idén nagyon sok évközi felvétel volt, szinte minden hónapban egy-kettő, ami senkinek sem jó, úgy döntöttünk, hogy a kö-

vetkező tanévben év közben nem veszünk fel gyermeket, csak ha nagyon indokolt. (költözés, anya munkába állása)

A beiratás időpontjáról a hirdetőtáblán is tájékoztatjuk a kedves szülőket. Mivel a következő beszoktatásig van még idő, szeretnénk néhány tanácsot adni az új óvodások szüleinek, hogyan készítsék fel a gyermekeiket az óvodára. Semmi esetre se ijesszék a gyermeket, hogy „majd az óvodában megtudod, mi a rend, majd az óvónénitől kapsz, ha ilyet teszel” stb. A gyermek ne féljen az óvodába lépéstől, hanem örömmel jöjjön! Ne rontsa el az óvodába lépés örömét az sem, hogy pont a beszoktatás idejére esik pl. a cumiról, cumisüvegről való leszoktatás, illetve a bilire WC-re szoktatás, hanem inkább előbb. Sőt

ez egy jó alkalom arra, hogy a gyermek önérzetére hassanak. Pl. „Te már elég nagy vagy, hogy kanállal egyél, hiszen szeptemberben óvodába mész. „vagy” az „óvodában is minden ügyes nagy gyermek pohárból iszik”. Próbáljuk meg átérzeni a gyermek érzéseit. Ez nem is olyan nehéz, különösen azoknak, akik a GYES-ről visszamennek dolgozni. Még ha ugyanarra a munkahelyre mennek is, a várakozás öröme mellett bennük van az újtól való félelem, izgalom érzése.

A gyermek is ugyanígy érez, próbáljuk meg tehát közösen megkönnyíteni neki ezt az időszakot, amely tulajdonképpen gyökeresen megváltoztatja eddigi életét, és ez az anyáról való leválasztás első lépéscsofoka.

Kultúralt viselkedést!

Szél söpör végig az utcákon, felkapja a szemetet, megkavarja a járdákat, utakat fedő piszokréteget, kutyák, macskák ürülékét. Használt papírzsebkendők, csokoládépapírok röpködnek a levegőben, összetört műanyagpoharak, műanyag tejeszacskók kelnek szárnnyra, hullanak vissza a földre.

Itt egy elhagyott pótkocsi áll a parkosított területen, ott pedig autó gázol a felázott parkosított területre. E helyen tavasszal már nem nő fű.

A buszváróban kidöntve az árokban fekszik a szemetgyűjtő. Vele szemben egy jobb sorsra érdemes fenyőfa, amelynek közepét karácsonyra vágják ki szeretetre éhes emberek. (Az ára a torkukon folyt le.) A falu szélén facsonk. Nemrég vágják ki stílfűrésszel. A fejsze használata már lealacsonyít.

A falu központját nemrég parkosították. A még alig meg erősödött fűvet jól kitaposított gyalogutak keresztezik. A fű itt sem hajt ki ha jó a kikelet.

A fenti jellemzés nem egy balkáni, vagy egy közel-keleti ország településéről készült. Ez Tordas 1992. márciusában.

A település idegenforgalma szinte elenyésző, ezért elgondol-

kodtató, hogy az itt élők teszik tönkre azt, amit adóikból tart fenn az önkormányzat. Ha valami szép és új jelenik meg a faluban azt is az általunk befizetett adóból tehetjük. Miért tesszük hát tönkre? A sajátját mindenki úgy teszi tönkre ahogy akarja, de a közösség tulajdonát egyénileg senki sem rongálhatja.

Nem lehet mindent korláttal szögesdróttal védeni. Egyszerűbbnek tűnik kultúraltan viselkedni.

Fogjunk össze, szálljunk harcba közterületeink tisztaságáért, a gyermekek, fiatalok, öregek kultúralt viselkedéséért.

A természet mindaddig legyőzte a szemetelő embert. Tavasszal a növények életrekelésével a zöld mindent eltakar. A jótékony zöld takaró azonban egyszer eltűnik és újra a mindent tönkretevő emberi mű kerül felszínre.

Vegyük fel a küzdelmet a szemeteléssel, a közvagyon képező eszközök, használati tárgyak tönkretételével, eltulajdonításával szemben. Neveljük gyermekeinket szépre, jóra, a természet védelmére, kultúralt beszédre és viselkedésre!

márki

FORRÁS

A magyar népi kultúra, a néphagyományok ápolása, apáink népi mestersegeinek átörökítése a célja annak az alkotótábornak, amelyet június végére szervezünk az iskolában. Az egy hetes foglalkozások során a gyerekek megismerhetik gyakorlatilag a fafaragást, a szövést, az agyagozást, a nemezkészítést és a gyöngyfűzést.

Nem marad ki a programból a népdal, a népmese hallgatása, tanulása sem. A napi programokat táncmuzsákkal zárjuk.

A tábor előkészítését szolgálja a havonta tartott játszótér.

Reményeink szerint a tábor — alapvető célján túlmutatva — segít tanítványainknak a pályaválasztásban is.

A megvalósításhoz szükséges pénzeszközök megszerzésére pályázatot nyújtottam be két alapítványhoz is. A Lakitelek Alapítványnál az egyik díjat is nyert. Az Országépítő Alapítvány még nem bírálta el a beérkezett pályaműveket. Az anyagi feltételek megteremtését szolgálja továbbá a Forrás Alapítvány.

Az alapítvány létrehozója: dr. Hamza Lászlóné tanár, Pap László fafaragó, Kása Béla fotóművész, Farkas Balázs építésmérnök, dr. Bogdán Emil országgyűlési képviselő, Szabó Tibor meteorológus.

Az alapítvány céljai teljesítése érdekében kész együttműködni minden olyan szervezettel, intézménnyel és magánszeméllyel, akik szívügyüknek tekintik a magyar népi kultúra ápolását és a célok elérésén munkálkodnak.

Várjuk az intézmények, magánszemélyek, vállalkozók támogatását.

Az alapítvány Kuratóriumának elnöke Farkas Balázs (Tordas Rákóczi u.47.).

Aki csatlakozni kíván az alapítványhoz, az vagy a Kuratórium elnökénél, vagy az iskola igazgatójánál teheti meg.

Mi is valójában a FORRÁS? Az a tiszta forrás, amely nem más, mint apáink, nagypapáink tudása, nemzethez való hűsége, amelyből az utódoknak táplálkozniuk kell.

dr. Hamza Lászlóné

TORDASON VAN!

Tordas határához érkezve találkozzunk a Mezőgazdasági Minőség Intézet (MMI) tordasi Növénykísérleti Állomásának szép parkjával és központi épületével. Milyen feladatokat teljesítenek itt és miért?

Tordason található az MMI központi és egyben a legnagyobb állomása.

Munkánkat hazai és külföldi szakmai körökben jól ismerik és fontosnak tartják.

A mezőgazdasági vertikumban a Növénytermesztés — Honosítók és a mezőgazdasági termelők között helyezkedünk el.

Vizsgáljuk a hazai és külföldi növényfajtajelöltek és hibridek — mennyiségi, minőségi beltartalmi és gazdasági értékét. Valamint az európai és világpiacnak megfelelően, az UPOV előírások szerint, az új növényfajták és hibridek — Megkülönböztethető (D) — Kiegyenlített (U) — Stabil (S) tulajdonságait.

Ezek a vizsgálatok feltételei a fajtaminősítésnek és a szabadalmaztatásnak.

A vizsgálatok és a fajtaminősítés után a „vizsgán” megjelölt fajtajelölteket fajtanevvel látják el ezután az köztermesztésbe vonható.

Állomásunk négy részlegből áll.

— Központi Vetőmagelosztó — Ide érkeznek a hazai és külföldi fajtajelöltek vetőmagjai. Megfelelő előkészítés után innen kerül tovább a vizsgálati helyekre. Évente több ezer tétel, több száz helyre.

— DUS vizsgáló részleg — A bejelentett fajtajelölt új szerűségét vizsgálja. Új fajta csak akkor lehet, ha meglévő fajtától a MEGKÜLÖNBÖZTETHETŐ,

a növényállomány KIEGYENLÍTETT,

a tulajdonságai STABILAK.

— Kísérleti részleg — A fajtajelölteket és hibrideket az előírt vizsgálati metodika szerint, Teljesítmény, Érték, valamint DUS kísérletbe állítja. Vizsgálja a termés mennyiségét — biológiai és gazdasági értékét.

— Növényanalitikai laboratórium — a megtermelt és az ország különböző helyeiről érkezett nö-

vényfajta jelöltek és hibridek mintáiból beltartalmi értéket és minőséget vizsgál, különböző szempontok alapján. Mely adatok az előző vizsgálatokhoz kellene. Azokat ki egészítik.

Az állomásunkon végzett munkát megtekintik a hazai és külföldi nemesítők — honosítók, termelők (évenként több százan) az ország és világ minden részéről. Értékelik a munkánkat és magukkal viszik a TORDASON látottakat — tapasztalatokat. Azon vagyunk, hogy ez pozitív megítélés maradandó legyen. Elismerjük és támogatjuk az itt dolgozó 40 ember munkáját. Biztos munkát és megélhetést kapunk.

Ehhez kérjük minden TORDASI lakos megértését.

A munkát, a kísérleteket VÉDJÉK, ÓVJÁK.

KÖSZÖNJÜK

Mezőgazdasági
Minőség Intézet
Növénykísérleti Állomása
TORDAS

A nép szolgálatában régén és ma

A közrend és közbiztonság megszilárdításának érdekében 1992. II. negyedévében Martonvásár községben Rendőrség kezd meg működését. Az őr épülete nem új, csak megújult, hiszen már a régebbi időkben is a közrendet és közbiztonságot szolgálta, mint Csendőrség, majd Rendőrség és végül KMB irodaként funkcionált. Szeretnénk az őr krónikáját megírni és ezért szívesen vennénk azoknak a személyeknek segítségnyújtását, akik valaha ebben az épületben szolgálatot teljesítettek. A továbbiakban kérnénk, hogy akinek a tulajdonában régi fényképfelvétel, tárgyi emlék, újságok, könyvek, szolgálati szabályzatok, vagy más egyéb relikviák vannak jelentkezzenek Kovács Csaba rendőr hadnagynál a martonvásári Rendőrállomáson, Fehérvári u. 12. sz. alatt. Telefon 79-007.

Húsvét

Szimbólum annyit jelent, hogy jelkép. A béke jelképe pl. a galamb. Az egyházi ünnepeknek is meg van a maguk jelképe. A húsvété pl. a nyuszi, a tojás és a bárány.

Dehát mi közük ezeknek a húsvéthoz?

Köztudomású, hogy a nyulak igen szapora állatok és gyorsan fejlődnek. Ezért választották őseink az élet és termékenység jelképéül. Az őskereszténység idején, az Úr Jézus feltámadása, de főleg a pünkösti csoda után gyorsan kezdett a kereszténység terjedni. A kereszténység szentségét rendszeresen húsvét vigiliáján, éjszakáján szolgáltatták ki. A kereszténységben születünk meg az isteni életre.

Ezért lett a nyuszi ennek az ünnepnek egyik jelképe.

Hasonló jelentése van a tojásnak. Az Úr Jézus sírját nagyméretű

kővel zárták le. Amint azonban a csirke feltöri a zárt tojóshéjat, hasonlóan támadt fel Krisztus is sírjából. A tojás színes festése a húsvét örömeit jelenti.

A báránynak őszövétségi eredete van. Az Egyiptomból való kivonulás éjszakáján bárány vérével kenték be — Mózes rendelkezéseire — az ajtófélfát. Ezeket a házakat — tizedik egyiptomi csapásként — elkerülte az Úr öldöklő angyala.

Ennek emlékére a zsidók a mai napig az ő húsvétjukban bárányt ölnek és húsát fogyasztják.

Az Úr Jézus Isten Bárányának is mondjuk, aki érettünk a keresztán vért ontotta.

Ezek a jelképek természetesen nem pótolják a lélek benső ünnepelését.

Csupor Zoltán Mihály

Ady Endre:

Volt egy Jézus

Szent elgondolás: volt egy Jézus
Ki Krisztus volt és lehetett
És szerette az embereket.

Ő mondta: fegyvert a fegyverrel
Győzni s legyőzni nem szabad:
Jézus volt, Krisztus: legigazabb.

Az emberek úgy elrosszultak
Hiszen nem voltak soha jók:
Most Krisztus—hitünket csúfolók.

Pedig ma is élhet. Föltámadt,
Ki Krisztus és nagyon nagy úr,
De él másképpen és igazul.

Járj közöttünk, drága Isten—Ember,
Tavasz van, nőnek a gazok
S kevesek ma az igaz igazok.

Úgy látok, hogy kigondoltalak:
Egy kicsit véres a szíved,
De én—szívem egészen tied.

Köszönetnyilvánítás

Édesapám, testvéreim és rokonságunk nevében köszönöm mindenkinek, hogy utolsó útjára elkísérte Édesanyámat.

Baba

MEGHÍVÓ

Szeretettel és tisztelettel meghívjuk a falu lakosságát 1992. május 16-án (szombaton) 10 órakor tartandó képzőművészeti kiállításra, amely az iskola aulájában lesz.

A kiállítást értelmi fogyatékos emberek műveiből rendezzük.

Mindenkit szeretettel várunk!

A Szervező Bizottság

Hírek, információk, programok

* Munkanélküli ellátásból kikerülők figyelmébe!

A Kormány a munkanélküli ellátásból kikerülők szociális biztonságának elősegítése érdekében szociális támogatást nyújt.

E támogatásra az jogosult:

— aki munkanélküli járadékban részesült és a járadék folyósítása időtartamának kimerítését követően munkanélküli ellátásra már nem jogosult,

— az előző pontban felsorolt ellátások folyósítását követően újabb munkaviszonyt létesített, és annak megszűnése után munkanélküli ellátásra még nem szerzett jogosultságot,

— jövedelmi viszonyai alapján a jogosult és háztartásában élő közeli hozzátartozóinak egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a mindenkori övezeti nyugdíj minimumát (5.700,-Ft).

A támogatás iránti kérelmet a lakóhely szerint illetékes település jegyzőjéhez kell benyújtani.

A támogatás összege 4.000,-Ft.

Részletes felvilágosítást a polgármesteri hivatalban kaphatnak.

* A helyi adók bevallási határideje lejárt. A bevallások rendezése után megállapítható, hogy elég sok azoknak a száma, akik nem tettek adóbevallást. Legrosszabb a helyzet a vállalkozóknál, akik a renddel, törvényességgel nem törődve nem adtak bevallást. Ezek száma 7, de közöttük van nagyvállalkozó is

A bevallás, bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén bírságot szabunk ki, melynek mértéke, a késedelmesen bevallott, bejelentett adó után 60 napot meg nem haladó késedelem esetén 5 %, 60 napon túl 20 %. A mulasztási bírság mel-

lett késedelmi pótlék megfizetése is terheli az adózót.

A bevallást adómentesség esetén is meg kell tenni. A bevallás elmulasztása esetén az adóellenőrzéskor megállapított adóhiányok után 50 % adóbírság is kiszabható, melynek mértéke csak kivételes méltánylást érdemlő körülmények esetén mérsékelhető.

A bevallást elmulasztó önadózó vállalkozók névsorát lapunk következő számában lakosságunk tudomására hozzuk.

* A tavasz közeledte mindenkit a kerti munkára ösztönöz. Kérjük ne feledkezzenek el a közterületről sem, ahol a parkosított terület gondozását, takarítását, a fák, sövények metszését is el kell végezni. A község jó hagyományához híven ne kelljen e munkára hatósági felhívást kiküldönnünk.

* A szövetkezetekről szóló törvény értelmében a község önkormányzata részvételével megalakult az Érdekegyeztető Fórum, amelynek választott és delegált tagjai: Varga Sándor, Varga Károly, Márkus Károly, Halenár Károly, Báhidzsi Balázs, Sztyéhlik László, Hidvégi Ferenc. A fórum elnöke: Varga Sándor.

A fórum ülésén véleményezte a termelőszövetkezet által előkészített földalapokat. Megállapította, hogy az a különböző csoportok érdekeit nem sérti, javasolta a termelőszövetkezet közgyűlésének végleges jóváhagyását.

* május— június hónapban elrendelték az ebek kötelező védőoltását. Új, hogy az oltás térítésiköteles. A kutya tulajdonosának meg kell fizetnie az oltóanyag árát és az oltási díjat. Várhatóan ez a költség ezentúl 130-150 Ft. lesz. A feladat eredményes és sikeres végre-

hajtása érdekében elkezdődött az ebek összeírása. Kérjük segítségkben a hivatal munkáját.

* A velencei üzemegészségügyi szakrendelés, ahol a munkaalkalmassági, gépjármű alkalmassági stb. vizsgálatokat tartották március 11-ével visszakerült a székesfehérvári rendelőintézetbe (régir rendelőintézet Pinter K. u. 4.). A kartonokat ide visszazáráltották, ezért a szakrendelés igénybevételekor nem kell Velencére is elutazni.

Rendelési idő naponta 8-14 óra — április 1-től délután 16-ór-ig.

A szakrendelés az alábbi vizsgálatokat végzi:

+ munkaalkalmassági vizsgálatok,
+ külföldi munkavállalás előtti orvosi vizsgálat,
+ gépjárművezetői alkalmassági vizsgálat,
+ löfegyvertartási engedélyhez kötött orvosi vizsgálat,
+ továbbtanulás előtti orvosi vizsgálatok.

* Tordas községben újra alakult a régi katolikus leánykörök szövetsége a KALÁSZ. Célja, hogy a régi célkitűzéshez híven hitükben erős, erkölcsükben tiszta, nemzeti érzésükben öntudatos és gazdaságilag képzett családanyákat neveljen a fiatal leányokból.

Decemberben kápolnásnyéken vettek részt egy megemlékezésen, január 19-én pedig a martonvásári 56. évi elzoltó alakulásra emlékeztek a régi és új áledő szövetség

tagjai. Három kislány szavalatával emelte az ünnep fényét.

Nyáron 9 kislány vesz részt táborozáson (öt nap a tiszaligeti táborban).

A Tordasi Evangélikus

Egyházközség nagybíró és húsvéti ünnepi istentiszteleti rendje

Nagyhéten: Hétfőtől csütörtökig (április 13-16-ig) minden este 6 órai kezdettel a gyülekezeti teremben böjti evangélikáció lesz, Nagycsütörtökön úrvacsoraosztással.

Nagypéntek: (április 17-én) de. 11 órakor istentisztelet úrvacsoraosztással este 6 órakor passióolvasás.

Húsvét vasárnap: de. 11 órakor istentisztelet úrvacsoraosztással du. fél 4-kor húsvéti fejtámadás-történet olvasás

Húsvét hétfő: de. 11 órakor istentisztelet, du. fél 4-kor református istentisztelet

Egyházmegyei csendesnap

Tordason

1992. május 24-én (vasárnap) a tordasi evangélikus gyülekezet ad otthont a Fejér-Komáromi Ev. Egyházmegye csendesnapjának. Erre az alkalomra, ameiyre az egyházmegye minden gyülekezetéből vendégeket várunk, különös szeretettel hívjuk és várjuk gyülekezetünk és községünk minden érdeklődő tagját. Az alkalom részletes programját később tudatjuk.

A gyülekezet vezetősége

Tordasi Kishíró — Független havilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc dr., Hamza Lászlóné, Szemerei János

Számítógépes kiadványszerkesztés: Szapper László

MATRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 29-888

Megjelenik havonta, 600 pld-ban. Készült: Duna-Print Kft.,

Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F.v.: Farkas István